

Svar på skriftligt spörsmål SSS 625/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att förlänga tiden för studier som stöds med arbetslöshetsförmån

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 625/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att tiden för studier som stöds med arbetslöshetsförmån kan förlängas från sex månader till två år och

hur kan modellen med ständigt lärande, omskolning och därigenom förnyad sysselsättning för arbetslösa genomföras utan att likabehandlingen av medborgarna blir lidande?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Syftet med arbetslöshetsskyddssystemet är att trygga en arbetslös arbetssökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och förbättra hans eller hennes förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden genom att ersätta ekonomiska förluster som orsakas av arbetslösheten. En person som studerar på heltid är de facto inte arbetslös och har därför inte rätt till arbetslöshetsförmån. En arbetssökande kan dock studera på deltid utan att studierna påverkar rätten till arbetslöshetsförmån.

Regeringen ser det som viktigt att säkerställa tillgången till kompetent arbetskraft och snabb sysselsättning av arbetssökande för att främja ökad sysselsättning. Arbetslösas möjlighet att delta i kortvariga studier och samtidigt erhålla arbetslöshetsförmån utökades med den ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa som trädde i kraft 31.12.2018. Genom ändringen kan de som fyllt 25 år när så önskas delta i studier som varar högst sex månader utan att förlora arbetslöshetsförmånen och utan att arbets- och näringsbyrån bedömer om den arbetssökande har behov av utbildning eller inte. Förutsättningen är dock att studierna ger yrkesfärdigheter eller stöder företagsverksamhet. Arbets- och näringsbyrån bedömer inte dessa kortvariga studiers hel- eller deltidsnatur.

En arbetssökandes frivilliga heltidsstudier har kunnat stödas redan tidigare med arbetslöshetsförmån om de förutsättningar som finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice uppfylls. Förutsättningen är att arbets- och näringsbyrån har konstaterat att den arbetssökande har behov av utbildning och bedömer att stöd för frivilliga studier är det arbetskraftspolitiskt sett mest ändamålsenliga sättet att förbättra den arbetssökandes yrkeskompetens och möjligheter att få eller behålla ett arbete. Därtill krävs det att de frivilliga studierna på ett väsentligt sätt anses bidra till

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 625/2018 rd

att förbättra den arbetssökandes möjligheter att sysselsätta sig på den öppna marknaden. En helhet av frivilliga studier kan på det sätt som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice stödhas i regel under högst 24 månader. Stöd till frivilliga studier med arbetslöshetsförmån svarar också på behovet av att stöda utbudet av kompetent arbetskraft.

Vuxnas yrkeskompetens, möjligheter att få eller bevara ett arbete samt deras förmågor att vara företagare stöds också genom arbetskraftsutbildning. Samtidigt främjas tillgången till kompetent yrkeskunnig arbetskraft och uppkomsten av ny företagsverksamhet. Till arbetskraftsutbildning kan väljas en person som lämpar sig för utbildningen och det yrke eller den uppgift som utbildningen siktar på. Dessutom ska den som väljs ut till utbildning ha ett av arbets- och näringsbyrån konstaterat utbildningsbehov.

Om en arbetssökande deltar i arbetskraftsutbildning eller frivilliga studier med stöd av arbetslöshetsförmån, betalas förmånen med förhöjt belopp under tiden för arbetskraftsutbildning eller frivilliga studier. Om studielåneandelen inte beaktas är arbetslöshetsförmånen högre än studiestödet.

Studiestöd är avsett som det primära utkomststödet under heltidsstudier. När det bedöms vara arbetskraftspolitiskt motiverat kan arbetslösa arbetssökandes studier stödas flexibelt med arbetslöshetsförmån, så att de arbetslösa ska ha möjlighet att komma in eller återvända till arbetsmarknaden och för att det ska finnas tillgång till yrkeskunnig arbetskraft. Arbets- och näringsministeriet anser att möjlighet till studier längre än sex månader utan att förlora arbetslöshetsförmånen och utan bedömning av arbets- och näringsbyrån skulle leda till att studiestödet ersätts med arbetslöshetsförmånen. Detta är inte ändamålsenligt.

Eventuella större förändringar i socialskyddssystemet gällande livslångt lärande och omskolning bör granskas som en del av en total reform av socialskyddet.

Helsingfors 21.2.2019

arbetsminister Jari Lindström